

Porozumienie
dla Bezpieczeństwa
w Budownictwie

STANDARD BHP

15.0

NARZĘDZIA

Standard ten zawiera minimum wymagań, jakie należy spełnić dla zapewnienia bezpieczeństwa podczas pracy z użyciem różnego rodzaju narzędzi.

UWAGA

Niemal każda praca na budowie jest wykonywana z wykorzystaniem różnych narzędzi, które są źródłem zagrożeń. Wiążą się one ze spadającymi przedmiotami, unoszącymi się opiłkami lub rozpryskującymi się obiektami. Użytkowanie narzędzi często powoduje narażenie pracowników na działanie powstających szkodliwych pyłów, oparów lub gazów. Wilgoć, w połączeniu z niewłaściwym stanem technicznym narzędzi z napędem elektrycznym, może prowadzić do porażenia prądem. Dlatego tak ważne jest ustalenie minimalnych wymagań bezpieczeństwa, których spełnienie eliminuje lub ogranicza zagrożenia dla użytkowników narzędzi.

W przypadku pytań lub wątpliwości skontaktuj się z najbliższym specjalistą BHP.

Standard ten:

- zawiera wymagania wynikające z prawa i norm polskich oraz wewnętrznych uregulowań Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- jest obligatoryjny dla wszystkich jednostek Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- pomaga zapewnić bezpieczne i skuteczne praktyki podczas prac.

A. WSTĘP

1. Warunkiem rozpoczęcia prac budowlanych jest ustalenie, czy realizacja będzie wymagała stosowania narzędzi i czy będą to narzędzia z napędem elektrycznym.
2. Pracownicy powinni być zapoznani z zagrożeniami, jakie mogą występować przy stosowaniu danego rodzaju narzędzi oraz sposobami i środkami zmierzającymi do ich likwidacji lub ograniczenia.
3. Zapobieganiu zagrożeniom związanym z użyciem narzędzi ręcznych z napędem i bez niego sprzyjają następujące zasady bezpieczeństwa:
  - przechowywanie narzędzi w dobrym stanie,
  - regularne przeglądy stanu narzędzi,
  - używanie właściwych narzędzi do danej pracy,
  - każdorazowe sprawdzanie stanu narzędzi przed rozpoczęciem pracy i rezygnacja z wykorzystania narzędzi uszkodzonych,
  - używanie narzędzi zgodnie z zaleceniami producenta,
  - tam, gdzie to możliwe lub konieczne, stosowanie środków ochrony indywidualnej.
4. Narzędzia ręczne z napędem elektrycznym powinny być wyposażone w osłony i wyłączniki bezpieczeństwa.
5. Osłony nie mogą stwarzać dodatkowych zagrożeń. Powinny być tak wykonane i zamocowane, aby zabezpieczały pracownika oraz osoby postronne od:
  - strefy niebezpiecznej, czyli obszaru działania narzędzia,
  - wewnętrznych punktów mogących chwycić część ciała lub ubranie,
  - obracających się części,
  - unoszących się odłamków i isker.

6. Preferowanym rozwiązaniem dotyczącym przycisków sterowniczych narzędzi z napędem elektrycznym jest stosowanie przycisków wymagających stałego nacisku.
7. Narzędzia powinny być oznakowane znakami i barwami bezpieczeństwa zgodnie z normami.
8. Narzędzia z napędem elektrycznym będące w ruchu nie mogą być pozostawiane bez obsługi lub nadzoru, chyba że dokumentacja techniczno-ruchowa stanowi inaczej.
9. Aby użytkownik nie był narażony na porażenie prądem lub oparzenie, elektronarzędzia muszą posiadać kabel trójprzewodowy z uziemieniem, być podłączone do uziemionego gniazda, mieć podwójną izolację lub być zasilane przez niskonapięciowy transformator izolacyjny.
10. Narzędzia należy sprawdzać i poddawać regularnym, dokumentowanym kontrolom, w terminach i zakresie określonym w dokumentacji techniczno-ruchowej lub obowiązujących normach.
11. Podwykonawców pracujących na budowach Sygnatariuszy Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie z wykorzystaniem różnego rodzaju narzędzi obowiązują takie same wymagania BHP jak pracowników sił własnych.

B. DZIAŁANIA PRZED ROZPOCZĘCIEM ROBÓT

1. Dla wszystkich rodzajów prac z wykorzystaniem narzędzi, ujętych w Planie Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (Plan BIOZ), należy zidentyfikować zagrożenia i na ich podstawie opracować Instrukcję Bezpiecznego Wykonania Robót (IBWR) dla poszczególnych prac.
2. Przed przystąpieniem do wykonywania robót z wykorzystaniem narzędzi należy zaznaczyć z IBWR pracowników w zakresie wykonywanych przez nich prac.
3. IBWR należy opracować dla konkretnego rodzaju robót, mając na uwadze uwarunkowania wynikające z zastosowanej technologii, organizacji pracy, stosowanych maszyn, urządzeń i narzędzi, a także miejsca i czasu ich realizacji tych robót.
4. Hełm ochronny, kamizelka ostrzegawcza, okulary ochronne oraz bezpieczne obuwie są podstawowym i obowiązkowym wyposażeniem każdej osoby przebywającej na placu budowy.
5. Osoby obsługujące niektóre narzędzia, w tym głównie narzędzia z napędem elektrycznym, powinny posiadać wymagane kwalifikacje, doświadczenie, uprawnienia oraz szkolenia BHP i badania adekwatne do zajmowanego stanowiska.
6. Wszystkich nowo zatrudnionych na budowie, niezależnie od szkoleń stanowiskowych i okresowych BHP, należy poddawać szkoleniu informacyjnemu BHP.
7. W Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie obowiązują standardy szczegółowe dotyczące każdego rodzaju stosowanych narzędzi.